

AGENCJA BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO
DEPARTAMENT OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH

Warszawa, dnia 24.09.2019 r.

D-106932/2019/V/9100

Egz. nr 1

PROTOKÓŁ KONTROLI
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
04-950 Warszawa, Al. Ujazdowskie 11

Departament Ochrony Informacji Niejawnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego uzyskał informacje wskazujące na możliwość występowania nieprawidłowości w Ministerstwie Sprawiedliwości, związanych z prowadzeniem i przechowywaniem dokumentacji dotyczącej zwykłych postępowań sprawdzających prowadzonych przez pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych. Z uzyskanych informacji wynikało, że doszło do zagubienia przedmiotowej dokumentacji, dotyczącej kilku pracowników Ministerstwa, wobec których prowadzone były zwykłe postępowania sprawdzające.

W związku z powyższym, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zarządził kontrolę doraźną. Przedmiotową kontrolą objęto realizację ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 742), w zakresie prawidłowości prowadzenia zwykłych postępowań sprawdzających w Ministerstwie Sprawiedliwości, w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r.

Kontrola doraźna została przeprowadzona w dniach od 15 lipca 2019 r. do 31 sierpnia 2019 r. przez zespół kontrolny Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w składzie:

- ppłk Marcin Pyć - na podstawie upoważnienia nr 20/2019 z dnia 10 lipca 2019 r.,
- mjr Katarzyna Luba - na podstawie upoważnienia nr 21/2019 z dnia 10 lipca 2019 r.,
- kpt. Dariusz Matys - na podstawie upoważnienia nr 22/2019 z dnia 10 lipca 2019 r.

(Akta kontroli str. 10-12)

Ilkroć w protokole jest mowa o:

- „ustawie” - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 742);
- „pełnomocniku ochrony” - należy przez to rozumieć pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych w Ministerstwie Sprawiedliwości;
- „zastępcy pełnomocnika ochrony” - należy przez to rozumieć zastępcę pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych w Ministerstwie Sprawiedliwości;
- „Ministerstwie” – należy przez to rozumieć Ministerstwo Sprawiedliwości;
- „ABW” - należy przez to rozumieć Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

W toku kontroli ustalono co następuje:

I. ORGANIZACJA SYSTEMU OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH

Art. 14 ust. 1 ustawy stanowi: *„Kierownik jednostki organizacyjnej, w której są przetwarzane informacje niejawne, odpowiada za ich ochronę, w szczególności za zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania tej ochrony.”*

Kierownikiem jednostki – Ministerstwa Sprawiedliwości jest Zbigniew Ziobro, który został powołany na stanowisko Ministra Sprawiedliwości w dniu 16 listopada 2015 r.

Wymieniony legitymuje się zaświadczeniem Nr 000316K z dnia 4 stycznia 2016 r. stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonego przez ABW wspólnie z pełnomocnikiem ochrony Ministerstwa.

Zastępca pełnomocnika ochrony – Wojciech Konopka opracował na potrzeby kontrolerów ABW wykaz osób, które od dnia 1 stycznia 2014 r. pełniły funkcję kierownika jednostki organizacyjnej:

- Marek Biernacki od 6 maja 2013 r. do 22 września 2014 r., legitymował się zaświadczeniem Nr 011613K z dnia 26 czerwca 2013 r. stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonego przez ABW;

- Cezary Grabarczyk od 22 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r., legitymował się zaświadczeniem Nr 006811K z dnia 10 lutego 2011 r. stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonego przez ABW;
- p.o. Prezes Rady Ministrów Ewa Kopacz od 30 kwietnia 2015 r. do 4 maja 2015 r., legitymowała się zaświadczeniem Nr 000511K z dnia 27 stycznia 2011 r. stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonego przez ABW;
- Borys Budka od 4 maja 2015 r. do 15 listopada 2015 r., legitymował się zaświadczeniem Nr 012712K z dnia 28 marca 2012 r. stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonego przez ABW.

(Akta kontroli, str. 63-64)

Kontrolerom ABW okazano zarządzenie Ministra Sprawiedliwości Nr 114/16/BM z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie ustalenia zakresu czynności członków kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Dyrektora Generalnego Urzędu. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5 cyt. zarządzenia – Michał Wójcik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie, sprawuje stałe zastępstwo Ministra w sprawach wykonywania zadań wynikających z art. 14 ust. 1 ustawy, w szczególności zapoznawania się z korespondencją zawierającą informacje niejawne, adresowaną do Ministra Sprawiedliwości, w tym oznaczoną „do rąk własnych”.

Michał Wójcik jest jednocześnie posłem na Sejm RP, nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa, odbył szkolenie z zakresu ochrony informacji niejawnych, przeprowadzone przez ABW (zaświadczenie nr 071615K z dnia 2 grudnia 2015 r.).

Zakres uprawnień władczych Michała Wójcika, w obszarze informacji niejawnych, precyzuje upoważnienie nr MS/63/2016, wydane w dniu 16 maja 2016 r. przez Ministra Sprawiedliwości. Stosownie do treści ww. upoważnienia – Michał Wójcik, na czas zajmowania stanowiska Sekretarza Stanu w Ministerstwie, jest właściwy m.in. do podpisywania wniosków o przeprowadzenie zwykłego postępowania sprawdzającego (pkt 2 lit. b cyt. upoważnienia). Stwierdzono, że wspomniane upoważnienie zawiera również uprawnienie do wyrażania pisemnej zgody na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające (pkt 3 lit. b cyt. upoważnienia), a także przeprowadzania przeglądów

materiałów niejawnych w celu ustalenia, czy spełniają ustawowe przesłanki ochrony (pkt 8 cyt. upoważnienia).

(Akta kontroli, str. 207-221)

Art. 14 ust. 2 ustawy stanowi: „Kierownikowi jednostki organizacyjnej bezpośrednio podlega zatrudniony przez niego pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych, zwany dalej „pełnomocnikiem ochrony”, który odpowiada za zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych.”

Pełnomocnikiem ochrony w jednostce kontrolowanej jest Tomasz Karczewski, powołany na to stanowisko z dniem 12 lutego 2008 r. przez ówczesnego Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Cwiągalskiego. Jednocześnie Tomasz Karczewski zajmuje stanowisko Dyrektora Biura Ochrony.

Kontrolerom ABW przekazano kserokopię Wewnętrznego Regulaminu Organizacyjnego Biura Ochrony z dnia 22 czerwca 2018 r. Przepis § 4 ust. 1 cyt. regulaminu stanowi, że Dyrektor Biura (Ochrony) pełni funkcję pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych w Ministerstwie Sprawiedliwości i w tym zakresie podlega bezpośrednio Ministrowi Sprawiedliwości.

(Akta kontroli, str. 13-14)

Art. 14 ust. 3 ustawy stanowi: „Pełnomocnikiem ochrony może być osoba, która posiada:

- 1) obywatelstwo polskie;
- 2) wykształcenie wyższe;
- 3) odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW albo SKW, a także przez były Urząd Ochrony Państwa lub były Wojskowe Służby Informacyjne;
- 4) zaświadczenie o przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonym przez ABW albo SKW, a także przez były Wojskowe Służby Informacyjne”.

Tomasz Karczewski legitymuje się:

- poświadczeniami bezpieczeństwa:

- nr K0593318S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”, wydanym przez ABW w dniu 04 lipca 2018 r.;
 - nr N0142818CTS upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych NATO oznaczonych klauzulą „COSMIC TOP SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 04 lipca 2018 r.;
 - nr E0144418T upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych UE oznaczonych klauzulą „TRES SECRET UE/EU TOP SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 04 lipca 2018 r.
- zaświadczeniem nr 042416K z dnia 27 października 2016 r., stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych, przeprowadzonego przez ABW.

Poprzednio pełnomocnik ochrony legitymował się:

- poświadczeniami bezpieczeństwa:
- nr K0049813S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”, wydanym przez ABW w dniu 30 kwietnia 2013 r.;
 - nr N0038813CTS upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych NATO oznaczonych klauzulą „COSMIC TOP SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 30 kwietnia 2013 r.;
 - nr E0040613T upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych UE oznaczonych klauzulą „TRES SECRET UE/EU TOP SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 30 kwietnia 2013 r.

Art. 14 ust. 4 ustawy stanowi: *„Kierownik jednostki organizacyjnej może zatrudnić zastępcę lub zastępców pełnomocnika ochrony, z zastrzeżeniem spełnienia przez te osoby warunków, o których mowa w ust. 3.”*

Przepis § 4 ust. 2 cyt. wyżej Wewnętrznego Regulaminu Organizacyjnego Biura Ochrony stanowi, że naczelnik oraz wyznaczony pracownik Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych pełnią funkcję zastępców pełnomocnika ochrony w Ministerstwie. W jednostce kontrolowanej powołano dwóch zastępców pełnomocnika ochrony:

- Wojciecha Konopkę:

- decyzją nr BINiSO-I-01101/11 ówczesnego Ministra Sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego, z dnia 11 lipca 2011 r. Wojciech Konopka zajmuje jednocześnie stanowisko naczelnika Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych Ministerstwa.

Wymieniony legitymuje się poświadczeniami bezpieczeństwa:

- nr K0076114S, wydanym przez ABW w dniu 16 lipca 2014 r., którego ważność upłynęła w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne”. Wniosek o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego wobec Wojciecha Konopki został zgłoszony do ABW z uchybieniem terminu, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy.¹

- nr N0049714S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „NATO SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 16 lipca 2014 r.;

- nr E0054914S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „SECRET UE/EU SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 16 lipca 2014 r.

Wojciech Konopka posiada również zaświadczenie nr 028615K z dnia 28 października 2015 r., stwierdzające odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych, przeprowadzonego przez ABW.

(Akta kontroli, str. 262)

➤ Radosława Ratyńskiego

- decyzją nr BO-I-0110-1/17/4 Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro z dnia 24 lutego 2017 r.

Wymieniony legitymuje się poświadczeniami bezpieczeństwa:

- nr K0028017S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”, wydanym przez ABW w dniu 22 lutego 2017 r.;

- nr N0020317S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „NATO SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 22 lutego 2017 r.;

- nr E0021617S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „SECRET EU/UE SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 22 lutego 2017 r.

Radosław Ratyński posiada również zaświadczenie nr 026116K, wydane w dniu 15 czerwca 2016 r., stwierdzające odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonego przez ABW.

(Akta kontroli, str. 70-71)

Art. 14 ust. 5 ustawy stanowi: „Szczegółowy zakres czynności zastępcy pełnomocnika ochrony określa kierownik jednostki organizacyjnej”.

Decyzją Ministra Sprawiedliwości nr BO-I-0110-1/17/2 z dnia 24 lutego 2017 r. określono szczegółowy zakres czynności dla Wojciecha Konopki jako zastępcy pełnomocnika ochrony. W myśl pkt. 1 lit. f ww. decyzji, Wojciech Konopka zastępuje pełnomocnika ochrony podczas jego nieobecności w zakresie przeprowadzania zwykłych postępowań sprawdzających na pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej.

Analogiczne postanowienia zawarto w pkt 1 lit. f decyzji Ministra Sprawiedliwości nr BO-I-0110-1/17/4 z dnia 24 lutego 2017 r., w której określono szczegółowy zakres czynności dla Radosława Ratyńskiego jako zastępcy pełnomocnika ochrony.

Kontrolerom ABW okazano również zakres czynności naczelnika Wydziału, opracowany w dniu 6 czerwca 2018 r. przez dyrektora Tomasza Karczewskiego dla Wojciecha Konopki. Przedmiotowe stanowisko podlega bezpośrednio dyrektorowi, a wśród zadań przewidzianych dla naczelnika wskazano kierowanie pracą Wydziału, w tym rozdzielanie zadań pomiędzy poszczególnych pracowników, określanie metod pracy oraz opracowywanie i wydawania stosownych zaleceń, instrukcji i wytycznych (pkt 1 zakresu czynności).

(Akta kontroli, str. 65-69)

Art. 15 ust. 1 ustawy stanowi: „Do zadań pełnomocnika ochrony należy:

(...)

8) *prowadzenie aktualnego wykazu osób zatrudnionych lub pełniących służbę w jednostce organizacyjnej albo wykonujących czynności zlecone, które posiadają uprawnienie do dostępu do informacji niejawnych, oraz osób, którym odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub je cofnięto, obejmującego wyłącznie:*

- a) imię i nazwisko,*
- b) numer PESEL,*
- c) imię ojca,*
- d) datę i miejsce urodzenia,*
- e) adres miejsca zamieszkania lub pobytu,*
- f) określenie dokumentu kończącego procedurę, datę jego wydania oraz numer.”*

Zastępca pełnomocnika ochrony – Wojciech Konopka, umożliwił kontrolerom ABW wgląd w elektroniczną bazę danych zawierającą elementy objęte dyspozycją cytowanego wyżej przepisu. Jednocześnie wyjaśnił na piśmie, że:

„ (...) wykaz, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 8 ustawy (...) jest prowadzony w Ministerstwie Sprawiedliwości, jednakże (...) nie jest on aktualny na dzień dzisiejszy. Przedmiotowy wykaz był prowadzony w postaci elektronicznej (początkowo przechowywany był na dysku sieciowym dostępnym dla pracowników Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych, następnie został przeniesiony na dedykowany komputer – laptop), następnie ok. 15 maja br. podjąłem decyzję o przejściu na formę papierową wykazu (w postaci segregatorów, podzielonych alfabetycznie i opatrzonych spisem osób, w którym w koszulkach mają być gromadzone dokumenty dotyczące danej osoby). Obecnie trwają prace nad przejściem z formy elektronicznej na papierową.(...)”²

(Akta kontroli, str. 61-62)

Wobec powyższego, podjęto czynności kontrolne zmierzające do ustalenia, na jakim etapie pozostaje proces tworzenia przedmiotowego wykazu, zawierającego zaktualizowane dane, a także w jaki sposób następuje weryfikacja uprawnień dostępowych pracowników Ministerstwa w kancelarii tajnej oraz w innych komórkach organizacyjnych Ministerstwa.

Odebrano w tym zakresie ustne wyjaśnienia od zastępcy pełnomocnika ochrony – Wojciecha Konopki oraz pracownika Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych – Ireny Kryczki.

Wojciech Konopka wyjaśnił, co następuje:

„W tej chwili trwają sprawdzenia pod kątem kompletności dokumentów poprzez porównanie danych ze skorowidzów z poświadczeniami i upoważnieniami pracowników, które skompletowano w segregatorach. Wykaz będzie prowadzony w formie papierowej, z podziałem alfabetycznym pracowników Ministerstwa i zawierał będzie wymagane przepisami ustawy elementy.(...)”³

(Akta kontroli, str. 255-257)

Irena Kryczka wyjaśniła kontrolerom ABW, że:

„Sprawdzeń dokonuje się na podstawie danych zawartych w skorowidzach prowadzonych w Wydziale Ochrony Informacji Niejawnych. Zapisuje się tam podstawowe dane dotyczące wydanych pracownikom Ministerstwa poświadczeń bezpieczeństwa lub upoważnień ze wskazaniem daty ich wydania, daty przeprowadzenia szkolenia z zakresu ochrony informacji niejawnych, a także wskazania numeru, pod którym zarejestrowano akta postępowania sprawdzającego. W ten sposób można łatwo zidentyfikować akta i przeglądając je dokładnie zweryfikować czasookres przyznanych uprawnień. Podobny skorowidz prowadzony jest w przypadku postępowań poszerzonych, przy czym zgromadzone są tu wyłącznie kopie poświadczeń bezpieczeństwa wydanych pracownikom Ministerstwa. Wracając do numeru, pod którym rejestrowane są akta, jest to numeracja kontynuowana od około 2000 roku z zasadą przyznawania kolejnych numerów po zakończeniu zwykłego postępowania sprawdzającego.(...)”⁴

(Akta kontroli, str. 250-252)

Art. 15 ust. 2 ustawy stanowi: *„Zadania, o których mowa w ust. 1, pełnomocnik ochrony realizuje przy pomocy wyodrębnionej i podległej mu komórki organizacyjnej do spraw ochrony informacji niejawnych, zwanej dalej „pionem ochrony”, jeżeli jest ona utworzona w jednostce organizacyjnej.”*

Przepis § 4 ust. 1 cyt. wyżej Wewnętrznego Regulaminu Organizacyjnego Biura Ochrony stanowi, że zadania pełnomocnika ochrony realizowane są przy pomocy Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych i kancelarii tajnej. W myśl § 5 ust. 1 pkt. 8-11 ww. regulaminu, do zadań wydziału należy prowadzenie zwykłych oraz kontrolnych postępowań sprawdzających, wykonywanie czynności związanych z wydawaniem dokumentów potwierdzających uprawnienia do dostępu do informacji niejawnych, prowadzenie aktualnego wykazu osób, które posiadają uprawnienia do dostępu do informacji niejawnych oraz osób, którym odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub je cofnięto, przekazywanie ABW danych pracowników uprawnionych do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej oraz tych, którym odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa, a także wobec których podjęto decyzję o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa.

⁴ Protokół przyjęcia w dniu 12 sierpnia 2019 r. ustnych wyjaśnień od głównego specjalisty – Ireny Kryczki

(Akta kontroli, str. 13-19)

Zastępca pełnomocnika ochrony – Wojciech Konopka przekazał kontrolerom ABW kserokopie zakresów czynności pracowników Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych. Ze wskazanych dokumentów wynika, że do prowadzenia zwykłych postępowań sprawdzających uprawnionych było troje głównych specjalistów wydziału – Małgorzata Koćwin⁵, Irena Kryczka i Piotr Nogal. Reguluje to pkt 2 wspomnianych zakresów:

„(...) 2. Prowadzenie i koordynowanie zwykłych postępowań sprawdzających oraz czynności związanych z wydawaniem upoważnień do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” dla pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości, a także przygotowywanie i przysyłanie materiałów niezbędnych do przeprowadzania przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Służbę Kontrwywiadu Wojskowego poszerzonych postępowań sprawdzających wobec ww. pracowników (...)”

(Akta kontroli, str. 72-76, 87-88)

Jak ustalili kontrolerzy ABW, czynności służbowe w ramach zwykłych postępowań sprawdzających realizowane były w istocie przez jednego pracownika wydziału – Irenę Kryczkę. Zastępca pełnomocnika ochrony – Wojciech Konopka wyjaśnił, co następuje:

„(...) Pani Koćwin od kilku lat ciężko chorowała, co było powodem częstych zwolnień lekarskich, pobyków w szpitalach, odbywania pracy w ograniczonym zakresie czasowym, a przede wszystkim jej stan zdrowia powodował, że wydajność jej pracy była obniżona. Z tych powodów większość zadań służbowych wykonywanych przez Panią Koćwin, zwłaszcza z obszaru związanego z zapewnieniem dostępu do informacji niejawnych dla pracowników Ministerstwa (prowadzenie zwykłych postępowań sprawdzających) (...) spoczął na drugim pracowniku, którego zakres obowiązków był tożsamy z zakresem Pani Koćwin, tj. na pani Irenie Kryczce (...). Przydzielenie do wydziału dodatkowego pracownika (z dniem 30 marca 2018 r.) Pana Piotra Nogala, któremu powierzono zakres obowiązków tożsamy z zakresami Pani Koćwin i Pani Kryczki – nie przyczynił się niestety do zredukowania obciążenia pracą Pani Kryczki, a wręcz stał się powodem kolejnych problemów dezorganizujących prace wydziału. Pracownik ten, poza tym iż często przebywał na długotrwałych zwolnieniach lekarskich i realizował zaległe urlopy z poprzedniego miejsca pracy, od samego początku

⁵ Stanunek pracy Małgorzaty Koćwin wygasł w dniu 29 marca 2019 r. z uwagi na śmierć pracownika.

generował konflikty wśród pracowników Biura Ochrony, odznaczał się roszczeniową postawą co do swojego wynagrodzenia (mimo, że posiadał i tak większe wynagrodzenie od pozostałych pracowników wydziału) i pozycji w wydziale (wskazywał, że najchętniej chciałby pełnić funkcję zastępcy pełnomocnika ochrony, a nawet zastępcy dyrektora biura), poza tym zdarzało się, że nie wykonywał moich lub dyrektora biura poleceń (...).”⁶

(Akta kontroli, str. 61-62)

Irena Kryczka legitymuje się:

- poświadczeniami bezpieczeństwa:
 - T0004318S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”, wydanym przez ABW w dniu 16 stycznia 2018 r.;
 - ET0001718S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „SECRET UE/EU SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 16 stycznia 2018 r.;
 - NT0001718S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „NATO SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 16 stycznia 2018 r.;
- zaświadczeniem nr 14/OIN/15 stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych, informacji niejawnych Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz Unii Europejskiej z dnia 17 marca 2015 r.

(Akta kontroli, str. 77-80)

Piotr Nogał legitymuje się:

- upoważnieniem do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” Nr 20/18 z dnia 13 kwietnia 2018 r., wydanym z upoważnienia kierownika jednostki w Ministerstwie Sprawiedliwości;
- poświadczeniami bezpieczeństwa:
 - E0150912S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „SECRET UE/UE SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 25 września 2012 r.
 - N0124912S upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „NATO SECRET”, wydanym przez ABW w dniu 25 września 2012 r.

⁶ Pismo zastępcy pełnomocnika Wojciecha Konopki nr BO-I.0910.1.2019 z dnia 17 lipca 2019 r.

- zaświadczeniem nr 49/OIN/18 stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych, a także informacji niejawnych Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz Unii Europejskiej z dnia 12 kwietnia 2018 r.

(Akta kontroli, str. 83-86)

II. ZWYKŁE POSTĘPOWANIA SPRAWDZAJĄCE

Art. 23 ustawy stanowi: *„Pełnomocnik ochrony przeprowadza zwykłe postępowanie sprawdzające na pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej.”*

Art. 24 ust. 5 ustawy stanowi: *„Organ prowadzący postępowanie sprawdzające, kierując się zasadami bezstronności i obiektywizmu, jest obowiązany do wykazania najwyższej staranności w toku prowadzonego postępowania sprawdzającego co do jego zgodności z przepisami ustawy.”*

Art. 25 ustawy stanowi: *„1. Zwykłe postępowanie sprawdzające obejmuje:*

- 1) sprawdzenie w niezbędnym zakresie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach, w szczególności w Krajowym Rejestrze Karnym, danych zawartych w wypełnionej i podpisanej przez osobę sprawdzaną ankiecie, a także sprawdzenie innych informacji uzyskanych w toku postępowania sprawdzającego, w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy;*
 - 2) sprawdzenie w ewidencji i kartotekach niedostępnych powszechnie danych zawartych w ankiecie oraz innych informacji uzyskanych w toku postępowania sprawdzającego, w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy.*
- 2. Sprawdzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest prowadzone na pisemny wniosek pełnomocnika ochrony przez ABW albo SKW. (...).”*

W jednostce kontrolowanej nie jest prowadzone repertorium – wykaz/rejestr zwykłych postępowań sprawdzających. Ustalono, że rejestracji podlegają skompletowane akta postępowań sprawdzających. Wykorzystuje się do tego prowadzone w Wydziale Ochrony Informacji Niejawnych skorowidze, przy czym numeracja akt kontynuowana jest od roku 2000 r. W zakresie ewidencjonowania wydanych decyzji kończących postępowania

sprawdzające przyjęto w Ministerstwie zasadę nadawania kolejnych numerów w danym roku.⁷

(Akta kontroli, str. 250-252)

Kontrolerom ABW udostępniono akta postępowań znajdujące się w szafie metalowej, umieszczonej w pomieszczeniu nr 531, zlokalizowanym na V piętrze budynku administrowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości przy Al. Ujazdowskich 11 w Warszawie, w strefie ochronnej II. W wymienionym pomieszczeniu zorganizowano czytelnię kancelarii tajnej.⁸

W aktach kontroli zamieszczono zestawienie tabelaryczne akt postępowań sprawdzających. Wspomniane zestawienie dokumentuje ustalenia kontrolerów ABW poczynione w trakcie przeglądu tych akt. Zamieszczono w nim dane osób sprawdzanych wraz z deklarowanym przez nie miejscem zatrudnienia, oznaczenia numeryczne teczek, daty wydania poleceń przeprowadzenia postępowań sprawdzających, daty podpisania ankiet bezpieczeństwa osobowego przez osoby sprawdzane, daty dokonania obligatoryjnych sprawdzeń przez pełnomocnika ochrony, dane identyfikujące poświadczenia bezpieczeństwa i inne decyzje oraz wskazanie osób je wydających, a także uwagi kontrolerów ABW. Przedmiotowe zestawienie zostało okazane Wojciechowi Konopce – zastępcy pełnomocnika ochrony, który nie zgłosił uwag do jego treści.

(Akta kontroli, str. 247-249)

Okazano akta postępowań, które zostały zakończone wydaniem:

- 10 poświadczeń bezpieczeństwa w 2014 r.;
- 12 poświadczeń bezpieczeństwa w 2015 r.;
- 9 poświadczeń bezpieczeństwa oraz 1 decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego w 2016 r.;
- 18 poświadczeń bezpieczeństwa oraz 1 decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego w 2017 r.;
- 5 poświadczeń bezpieczeństwa w 2018 r.

We wszystkich poddanych kontroli aktach postępowań sprawdzających znajdowało się pisemne polecenie kierownika jednostki lub osoby działającej w jego imieniu do przeprowadzenia przedmiotowych postępowań, nie stwierdzono natomiast dokumentacji potwierdzającej zawiadomienie wnioskodawcy o fakcie zakończenia postępowań.

Odebrano w tym zakresie ustne wyjaśnienia od Ireny Kryczki:

„(...) Pracownicy, którzy otrzymywali poświadczenia bezpieczeństwa byli instruowani aby wykonać kopię poświadczenia i przekazać ją do włączenia do akt osobowych. Nie stosowano innej formy powiadamiania przełożonych pracowników.(...)”⁹

(Akta kontroli, str. 250-252)

Stwierdzono, że 10 postępowań sprawdzających dot.:

1. Artur Cibor, akta postępowania sprawdzającego poz. 448, RTD 38, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-8/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 9 sierpnia 2017 r.;
2. Marzenna Piotrowska, akta postępowania sprawdzającego poz. 455, RTD 41, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-6/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 9 sierpnia 2017 r.;
3. Marta Górecka, akta postępowania sprawdzającego poz. 445, RTD 30/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-11/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 9 sierpnia 2017 r.;
4. Jolanta Łukaszewicz, akta postępowania sprawdzającego poz. 444, RTD 29/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-7/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 9 sierpnia 2017 r.;
5. Wanda Bednarz, akta postępowania sprawdzającego poz. 443, RTD 28/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-5/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 12 lipca 2017 r.;
6. Barbara Król, akta postępowania sprawdzającego poz. 442, RTD 27/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-10/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 9 sierpnia 2017 r.;

7. Iwona Sandzewicz, akta postępowania sprawdzającego poz. 440, RTD 25/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-4/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 27 czerwca 2017 r.;
8. Andrzej Kołodziejczyk, akta postępowania sprawdzającego poz. 441, RTD 26/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-9/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 9 sierpnia 2017 r.;
9. Maciej Sawoszczuk, akta postępowania sprawdzającego poz. 439, RTD 24/2017, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-3/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 27 czerwca 2017 r.;
10. Beata Pankiv, akta postępowania sprawdzającego poz. 449, RTD 39, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-14/BO/17, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 31 sierpnia 2017 r.

zostało przeprowadzonych wobec kierownictwa i pracowników przedsiębiorcy działającego pod firmą Clean-Ard Artur Cibor z siedzibą w Warszawie, kod pocztowy 03-337, przy ul. Wyszogrodzkiej nr 3, lok. 39¹⁰. Ustalono, że wymieniony przedsiębiorca nie legitymował się świadectwem bezpieczeństwa przemysłowego, potwierdzającym zdolność do ochrony informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej. Na podstawie umowy nr 1/2016/WA, zawartej w dniu 2 lutego 2016 r. pomiędzy Ministerstwem, reprezentowanym przez Paulinę Bijatę – Zastępcę Dyrektora Biura Administracyjno-Finansowego, a Clean-Ard Artur Cibor, pracownicy ww. przedsiębiorcy wykonywali usługi sprzątania pomieszczeń biurowych oraz serwisu codziennego w obiektach Ministerstwa. Stosownie do postanowień §1 ust. 9 pkt 4 ww. umowy, jej wykonawca, tj. Clean-Ard Artur Cibor zobowiązał się do dysponowania cyt.: „przynajmniej 5 osobami, które posiadają poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone” w rozumieniu ustawy (...) i skieruje te osoby do realizacji przedmiotu umowy zgodnie z wymogami zamawiającego.”

(Akta kontroli, str. 229-232)

Wobec ustalenia, że czynności służbowe w ramach ww. postępowań prowadziła Irena Karczka – pracownik Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych, którego zadania nadzoruje

¹⁰ Zgodnie z danymi zawartymi w części I pkt 18 ankiet bezpieczeństwa osobowego, wypełnionych przez osoby zatrudnione (dane osobowe – informacje dot. zatrudnienia)

Wojciech Konopka – naczelnik tego Wydziału, a poświadczenia bezpieczeństwa wydał Tomasz Karczewski – pełnomocnik ochrony, kontrolerzy ABW odebrali od tych osób wyjaśnienia dotyczące uznania właściwości pełnomocnika ochrony Ministerstwa do przeprowadzenia postępowań sprawdzających wobec kierownictwa i pracowników Clean-Ard Artur Cibor.

Irena Kryczka, składając w dniu 12 sierpnia 2019 r. ustne wyjaśnienia stwierdziła, że nie pamięta okoliczności przeprowadzenia przedmiotowych postępowań.

(Akta kontroli, str. 250-252)

Z kolei Wojciech Konopka wyjaśnił kontrolerom, że:

„(...) Przeprowadzenie powyższych postępowań zostało zlecone do realizacji w Wydziale Ochrony Informacji Niejawnych przez pełnomocnika ochrony (dekretacja na piśmie nr BO-I-0801-3/17/1 z dnia 21 kwietnia 2017 r.). Zgodnie z zakresem obowiązków, ww. postępowania zostały skierowane do Ireny Kryczki (główny specjalista w wydziale), która samodzielnie przeprowadziła postępowania. Po przeprowadzeniu przedmiotowych postępowań, Pani Kryczka przedstawiła pełnomocnikowi ochrony do podpisu odpowiednie poświadczenia bezpieczeństwa. (...)”¹¹

(Akta kontroli, str. 260)

W piśmie z dnia 19 sierpnia 2019 r. nr BO-I.0910-1.2019 Tomasz Karczewski poinformował kontrolerów ABW, że:

„(...) W związku z tym, iż osoby pracujące w firmie Clean-Ard miały za zadanie sprzątać m.in. gabinety kierownictwa resortu, powinny odznaczać się szczególnym zaufaniem. Jeden z warunków umowy dotyczącej sprzątkania pomieszczeń biurowych zawartej pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości, reprezentowanym przez Paulinę Bijatę – Zastępcę Dyrektora Biura Administracyjno – Finansowego, a firmą Clean – Ard) dotyczył posiadania przez ww. osoby jedynie uprawnień do dostępu do informacji niejawnych z klauzuli „zastrzeżone”. Mając na uwadze bezpieczeństwo informacji przetwarzanych we wspomnianych lokalizacjach oraz ochronę wizerunku członków kierownictwa resortu, zdecydowano się poddać ww. osoby szerszemu sprawdzeniu, czego wynikiem było

wystosowanie przez Biuro Administracyjno – Finansowego pisma z prośbą o przeprowadzenie zwykłego postępowania sprawdzającego. (...) Jednocześnie informuję, że nie opiniowałem, ani nie brałem udziału w inny sposób w opracowaniu umowy dotyczącej sprzątnia pomieszczeń biurowych zawartej pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości, reprezentowanym przez Paulinę Bijatę – Zastępcę Dyrektora Biura Administracyjno-Finansowego, a firmą Clean-Ard.”

(Akta kontroli, str. 258-259)

Stwierdzono, że 1 postępowanie sprawdzające dot.:

Renata Lelito, akta postępowania sprawdzającego poz. 412, RTD 42/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-10/BO/14, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 18 grudnia 2014 r.

zostało przeprowadzone pomimo braku wypełnienia przez osobę sprawdzaną części IV ankiety bezpieczeństwa osobowego (dane dotyczące bezpieczeństwa) oraz części III pkt 2, pkt 3.3. (dane dotyczące historii życia zawodowego i osobistego).

Ustalono, że 1 postępowanie sprawdzające dot.:

Mariusz Łutczyk, akta postępowania sprawdzającego poz. 431, RTD 64/2016, zostało zakończone wydaniem przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego, w dniu 3 marca 2016 r., decyzji o umorzeniu postępowania, ze wskazaniem błędnej podstawy prawnej działania. W przedmiotowej decyzji powołano się na nieistniejącą jednostkę redakcyjną ustawy – ust. 3 art. 31, wskazując w uzasadnieniu jako przesłankę rozstrzygnięcia odwołanie osoby sprawdzanej z zajmowanego stanowiska służbowego. W aktach przedmiotowego postępowania brak jest dowodu doręczenia decyzji osobie sprawdzanej.

Stwierdzono, że w przypadku 6 postępowań sprawdzających dot.:

1. Łukasz Dworak, akta postępowania sprawdzającego poz. 420, RTD 50/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-6/BO/15, wydane przez zastępcę pełnomocnika ochrony Wojciecha Konopkę w dniu 13 listopada 2015 r.;
2. Michał Antoniak, akta postępowania sprawdzającego poz. 416, RTD 46/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-2/BO/15, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 20 sierpnia 2015 r.;

3. Adam Niedzielski, akta postępowania sprawdzającego poz. 415, RTD 45/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-1/BO/15, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 27 kwietnia 2015 r.;
4. Joanna Krysińska, akta postępowania sprawdzającego poz. 409, RTD 39/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-4/BO/14, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 26 listopada 2014 r.;
5. Marcin Prawica, akta postępowania sprawdzającego poz. 408, RTD 38/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-6/BO/14, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 1 grudnia 2014 r.;
6. Włodzimierz Jasiuk, akta postępowania sprawdzającego poz. 408, RTD 37/2016, poświadczenie bezpieczeństwa nr P-5/BO/14, wydane przez pełnomocnika ochrony Tomasza Karczewskiego w dniu 1 grudnia 2014 r.;

dokonano czynności sprawdzeniowych, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1-2 ustawy, przed uzyskaniem pisemnego polecenia kierownika jednostki organizacyjnej, wydanego w zakresie przeprowadzenia zwykłego postępowania sprawdzającego.

Kontrolerom ABW nie okazano akt postępowań sprawdzających przeprowadzonych w Ministerstwie w 2019 r. Na podstawie danych, które pełnomocnik ochrony przekazał ABW w trybie art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy ustalono, że w bieżącym roku wydano w Ministerstwie 5 poświadczeń bezpieczeństwa:

1. nr P-1/BO/19 w dniu 16 kwietnia 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego wobec pracownika Ministerstwa Elżbiety Karkosy-Królak;
2. nr P-2/BO/19 w dniu 17 kwietnia 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego wobec pracownika Ministerstwa Karola Rzęsiewicza;
3. nr P-3/BO/19 z dnia 17 kwietnia 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego wobec pracownika Ministerstwa Witolda Cieśli;
4. nr P-4/BO/19 z dnia 17 kwietnia 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego wobec pracownika Ministerstwa Magdaleny Dąbrowskiej;
5. nr P-5/BO/19 z dnia 17 kwietnia 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego wobec pracownika Ministerstwa Marcina Nędzy.

Powyższe znalazło potwierdzenie w dokumentacji Ministerstwa okazanej kontrolerom ABW. W piśmie z dnia 10 czerwca 2019 r., naczelnik Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych, zastępca pełnomocnika ochrony – Wojciech Konopka, poinformował dyrektora

Biura Ochrony, pełnomocnika ochrony – Tomasza Karczewskiego, o stwierdzeniu przez pracownika wydziału – Irenę Kryczkę braku dokumentów zgromadzonych w ramach postępowań sprawdzających przeprowadzonych w 2019 r. Jak wynika z treści wspomnianego pisma, w wyniku podjętych poszukiwań, przedmiotowej dokumentacji nie odnaleziono.

Kontrolerzy ABW przyjęli ustne wyjaśnienia od Ireny Kryczki, na której stanie pozostawała zagubiona dokumentacja, m.in. w zakresie dotyczącym możliwości jednoznacznej identyfikacji wspomnianych dokumentów:

„(...) Służy do tego funkcjonujący w Ministerstwie Sprawiedliwości system EZD – system teleinformatyczny, w którym jest realizowane elektroniczne zarządzanie dokumentacją, przy czym obejmuje on pełną informację dotyczącą dokumentów z postępowania prowadzonego wobec Magdaleny Dąbrowskiej. Część materiałów z postępowań dotyczących Witolda Cieśli, Marcina Nędziego, Karola Rzęsiewicza, Elżbiety Karkosy-Królak była rejestrowana w poprzednio funkcjonującym systemie teleinformatycznym. Przy czym zaginęła kompletna dokumentacja z postępowań sprawdzających prowadzonych wobec wyżej wymienionych osób z wypełnionymi ankietami bezpieczeństwa osobowego włącznie.(...)”¹²

(Akta kontroli, str. 250-252)

Michał Wójcik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie, w związku z informacją o stwierdzonym braku dokumentacji zgromadzonej w ramach postępowań sprawdzających przeprowadzonych w 2019 r., zlecił kontrolę wewnętrzną w Biurze Ochrony. Została ona zrealizowana przez pracowników Wydziału Kontroli Biura Ministra, w dniach 14-28 czerwca 2019 r. W wystąpieniu pokontrolnym nr BM-V.0911.3.2019 z dnia 8 lipca 2019 r. kontrolerzy Ministerstwa potwierdzili brak wspomnianej dokumentacji, wskazując jednocześnie, że w oparciu o dostępne mechanizmy kontrolne, którymi dysponuje kontrola wewnętrzna nie jest możliwym stwierdzenie kto miał bezpośredni wpływ na zaginięcie dokumentacji i czy było to działanie przypadkowe czy celowe. Przedstawione postępowanie kontrolne pozostaje, zgodnie z przyjętą w Ministerstwie procedurą, na etapie zgłoszenia w dniu 16 lipca 2019 r. tzw. stanowiska do wystąpienia pokontrolnego przez Tomasza Karczewskiego – dyrektora Biura Ochrony, pełnomocnika ochrony.

(Akta kontroli, str. 250-252)

¹² Protokół przyjęcia w dniu 12 sierpnia 2019 r. ustnych wyjaśnień od głównego specjalisty – Ireny Kryczki

Art. 72 ust. 6 ustawy stanowi: „Po zakończeniu postępowania sprawdzającego, kontrolnego postępowania sprawdzającego lub postępowania bezpieczeństwa przemysłowego akta tych postępowań są przechowywane przez co najmniej 20 lat, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2019 r. poz. 553) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie:

(...)

2) przez pełnomocnika ochrony lub w pionie ochrony – w przypadku akt zwykłych postępowań sprawdzających oraz kontrolnych postępowań sprawdzających przeprowadzonych przez tego pełnomocnika.”

Art. 24 ust. 10 ustawy stanowi: „Ankieta po wypełnieniu stanowi tajemnicę prawnie chronioną i podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „poufne” w przypadku poszerzonego postępowania sprawdzającego lub „zastrzeżone” w przypadku zwykłego postępowania sprawdzającego.(...)”

Kontrolerzy ABW dokonali przeglądu wewnętrznych regulacji Ministerstwa w zakresie zasad przetwarzania materiałów niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”, w tym ankiet bezpieczeństwa osobowego.

Przepis § 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie doboru i zakresu stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego stosowanych do zabezpieczania informacji niejawnych (Dz. Urz. MS z 2014, poz. 32) stanowi: „Informacje niejawne przetwarzają się (...):

1) (...)

2) (...)

3) w przypadku klauzuli „zastrzeżone” – pomieszczeniu lub obszarze wyposażonym w system kontroli dostępu.

Wskazane w powyższym przepisie pomieszczenia oraz wprowadzony system kontroli dostępu powinny zostać opisane w planie ochrony informacji niejawnych jednostki, stanowi o tym § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie środków bezpieczeństwa fizycznego stosowanych do zabezpieczania informacji niejawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 683 – ze zm.).

Okazany kontrolerom ABW plan ochrony informacji niejawnych w Ministerstwie Sprawiedliwości nr BO-Z-110/2015 z dnia 7 lipca 2015 r., zatwierdzony przez ówczesnego Ministra Sprawiedliwości – Borysa Budkę, nie zawiera wspomnianych wyżej zapisów.

Przepis § 5 ust. 1 instrukcja nr BO-I-021-5/14/2 z dnia 10 listopada 2014 r. w sprawie sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz zakresu i warunków stosowania środków bezpieczeństwa w celu ich ochrony stanowi: „Zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy, w przypadku zwykłego postępowania sprawdzającego, ankieta po wypełnieniu stanowi tajemnicę prawnie chronioną i podlega ochronie przewidzianej dla informacji zastrzeżonych. (...)”

3. Ochronę zapewnia się poprzez właściwe udostępnianie, przechowywanie i przekazywanie ankiet, stosując przepisy ust. 4, § 6, § 7 oraz § 8 ust. 2 i 4.

4. W stosunku do ankiet stosuje się przepisy instrukcji kancelaryjnej, z zastrzeżeniem, że w przypadku przekazywania ankiet do innych jednostek organizacyjnych lub komórek organizacyjnych zlokalizowanych w innych obiektach Ministerstwa Sprawiedliwości:

- 1) ankiety opakuje się w dwie mocne, nieprzezroczyste koperty (przesyłka listowa) albo dwie warstwy mocnego, nieprzezroczystego papieru (paczka);
- 2) w miejscach sklejenia każdego opakowania odciska się pieczęć „do pakietów”;
- 3) miejsca sklejenia zabezpiecza się przezroczystą taśmą samoprzylepną;
- 4) na wewnętrznym opakowaniu umieszcza się odpowiednio napis „ankieta bezpieczeństwa osobowego”

(...)

§ 6 Informacje zawarte w ankietach mogą być udostępniane wyłącznie osobom do tego upoważnionym.

§ 7 Osoby uprawnione oraz osoby, o których mowa w § 6, są odpowiedzialne za ochronę przetwarzanych przez nie informacji przed nieuprawnionym ujawnieniem.

§ 8 ust. 1 Dokumenty zastrzeżone w formie papierowej i wymienne nośniki danych zawierające informacje zastrzeżone przechowuje się w meblach biurowych zamykanych na klucz, mieszczących się w pomieszczeniach służbowych nadzorowanych przez osoby uprawnione.

2. Ankiety przechowuje się w meblach biurowych zamykanych na klucz, mieszczących się w pomieszczeniach służbowych nadzorowanych przez osoby, o których mowa w § 6.

Przepis § 9 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie środków bezpieczeństwa fizycznego

stosowanych do zabezpieczania informacji niejawnych stanowi: „(...) *plan ochrony informacji niejawnych zawiera procedury zarządzania kluczami (...) do szaf (...), w których są przetwarzane informacje niejawne (...)*”

Okazane kontrolerom ABW akta postępowań sprawdzających przechowywane były w szafie metalowej, w pomieszczeniu nr 531. Szczegółowe ustalenia w zakresie lokalizacji tego pomieszczenia przedstawiono na stronie 13 niniejszego protokołu. Szafa posiada tabliczkę znamionową wskazującą nazwę: MS2/C-185, producenta: Konsmetal Sp. z o.o., rok/numer: 2008/54179, nr certyfikatu: P41/312/2006, klasę odporności na włamanie: C.

Nie opracowano szczegółowej procedury zarządzania kluczami do wymienionej szafy, klucze deponowane są aktualnie u naczelnika Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych.

W strefie ochronnej II zlokalizowane jest również pomieszczenie nr 536 b, gdzie znajduje się stanowisko pracy Ireny Kryczki – głównego specjalisty Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych. Pomieszczenie nr 536 b jest przechodnie, połączone drzwiami z pomieszczeniem nr 536 a (znajduje się tu stanowisko pracy Wojciecha Konopki – naczelnika Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych, zastępcy pełnomocnika ochrony) oraz pomieszczeniem nr 536 c (znajdują się tutaj stanowiska pracy kolejnych dwóch pracowników Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych – Radosława Ratyńskiego i Wojciecha Gałązki).

Pomieszczenie wyposażono w drzwi metalowe z dwoma zamkami kluczowymi, posiadające tabliczkę znamionową IMP wskazującą producenta: Gerda Star, numer/nazwę/rok: 100022.S.99, nr certyfikatu: 46/98(075). Klucze do drzwi pomieszczenia pobierane są przez pracowników Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych z elektronicznego depozytariusza po uprzedniej weryfikacji uprawnień przez pracownika ochrony. W pomieszczeniu 536 b znajduje się okno zabezpieczone przed podglądem wewnętrznymi vertikalami, wyposażono je również w czujkę ruchu SSWiN i czujkę pożarową. Umieszczono tam szafy, służące do przechowywania postępowań sprawdzających oraz dokumentów związanych z tymi postępowaniami.¹³ Obie szafy to 2-drzwiowe meble biurowe, zamykane na klucz. Jedna z szaf z przeszkleniem na obu skrzydłach drzwiowych. W jednej z szaf umieszczonych w pomieszczeniu nr 536b przechowywana była dokumentacja, zgromadzona w ramach przeprowadzonych w 2019 r. postępowań sprawdzających.

¹³ Dokumentacja gromadzona w ramach prowadzonych postępowań sprawdzających (dokumenty, które finalnie wchodziły w skład akt postępowań sprawdzających, w tym wypełnione ankiety bezpieczeństwa osobowego oraz inne dokumenty, które nie były gromadzone w aktach).

Wymienione szafy nie były zamykane na klucz. Nie opracowano szczegółowej procedury zarządzania kluczami do tych szaf, aktualnie klucze deponowane są u naczelnika Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych.

Kontrolerzy ABW podjęli czynności zmierzające do ustalenia, którzy pracownicy Wydziału uprawnieni byli do dostępu do ww. szaf, a także z jakich względów nie opracowano procedur zarządzania kluczami do szaf, w których przechowywano wypełnione ankiety bezpieczeństwa osobowego.

Wojciech Konopka wyjaśnił, co następuje:

„ (...) Uznaliśmy, że regulacje zawarte w wewnętrznych przepisach Ministerstwa wskazujące, że kluczami dysponują jedynie osoby uprawnione są wystarczające. Szafy nie były zamykane na klucz, ponieważ dostęp do pomieszczenia, w którym umieszczono szafy jest ograniczony wyłącznie do pracowników wydziału a osoby postronne przebywające w tym pomieszczeniu pozostają pod stałym nadzorem. Poza tym pomieszczenie jest zlokalizowane w obrębie strefy ochronnej II i dostęp do niej też jest ściśle określony. Do pomieszczenia nr 536 b klucze mogą pobrać wyłącznie osoby tam pracujące. Wydawanie i zdawanie kluczy objęte jest rygorystyczną procedurą. Radosław Ratyński oraz Wojciech Gałązka mieli potencjalny dostęp do dokumentów zgromadzonych w szafie w przypadku konieczności weryfikacji uprawnień konkretnego pracownika Ministerstwa poprzez wgląd w zawartość segregatorów zawierających kopie poświadczeń bezpieczeństwa, ewentualnie upoważnień i zaświadczeń o przeszkoleniu. Procedura działania była następująca, w przypadku nieobecności Ireny Kryczki, w pierwszej kolejności do materiałów sięgałem ja, następnie Radosław Ratyński i Wojciech Gałązka. Dostęp do materiałów zgromadzonych w szafach miał również Piotr Nogal, w związku z dokonywaniem aktualizacji wykazu i dostępu do informacji niejawnych kierownictwa, przy czym konieczność sięgnięcia do dokumentacji powinien zgłaszać Irenie Kryczce a w przypadku jej nieobecności mnie lub osobie mnie zastępującej.(...)”¹⁴

(Akta kontroli, str. 255-257)

Odebrano wyjaśnienia od Irena Kryczki, o następującej treści:

„(...) Nie było i nie ma szczegółowych procedur zarządzania kluczami do szaf. Aktualnie, na polecenie naczelnika klucze deponowane są w jego pomieszczeniu służbowym. (...) Szafy nie były zamykane na klucz.(...) Piotr Nogal mógł swobodnie korzystać z materiałów z racji zleconych zadań służbowych, natomiast pozostałe osoby pod moją nieobecność na zasadzie zastępstwa. Z moich informacji wynika, że zlecono mu zadania związane z procesem wydawania upoważnień do dostępu do informacji o klauzuli „zastrzeżone”. Przypominam sobie, że Piotr Nogal poprosił mnie o wgląd do poświadczeń bezpieczeństwa, które zaginęły, tj. dotyczące pracowników Ministerstwa – Nędziego i Cieśli. Nigdy wcześniej, w ramach wykonywanych zadań, nie prosił o okazanie mu poświadczeń bezpieczeństwa innych pracowników. Twierdził, że chce w tym przypadku zweryfikować dane zawarte w prowadzonym w Wydziale skorowidzu tylko, że nigdy wcześniej tego nie robił.

Należy zaznaczyć, że w ramach prac nad nowym wykazem osób uprawnionych z art. 15 ust. 1 pkt 8 ustawy o ochronie informacji niejawnych, pracownicy Wydziału kopiowali potrzebną dokumentację z segregatorów znajdujących się w szafach, które pozostają w mojej dyspozycji. Przyjęto zasadę, że kopie poświadczeń bezpieczeństwa, zaświadczeń o przeszkoleniu, upoważnień wydanych pracownikom Ministerstwa kompletowane są alfabetycznie w odrębnych koszulkach i segregatorach.(...)”¹⁵

(Akta kontroli, str. 250-252)

Kontrolerzy ABW nie mieli możliwości odebrania wyjaśnień od Piotra Nogala – pracownika Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych, z uwagi na jego nieobecność w pracy przez cały okres kontroli.

Przeprowadzona kontrola potwierdziła brak dokumentacji zgromadzonej w ramach postępowań sprawdzających, przeprowadzonych w Ministerstwie w 2019 r. Podjęte czynności kontrolne nie pozwoliły w sposób jednoznaczny na ustalenie okoliczności zagubienia przedmiotowej dokumentacji. Powyższe wynikało z braku jakichkolwiek procedur zarządzania kluczami, w tym do szafy, w której zagubione materiały były przechowywane. Ponadto w trakcie kontroli ujawniono, iż szafa, w której przechowywano zagubioną dokumentację, nie była zamykana na klucz. Tym samym, bezpośredni dostęp do dokumentacji zgromadzonej w szafie, możliwy był nie tylko dla pracownika, w którego

dyspozycji ona pozostawała ale również dla pozostałych pracowników Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych.

Kontrolerzy ABW podjęli również czynności weryfikujące w zakresie zastosowania się Ministerstwa do zaleceń ABW, sformułowanych po przeprowadzeniu kontroli w okresie od 12 grudnia 2013 r. do 14 lutego 2014 r., obejmującej badanie stanu zabezpieczenia informacji niejawnych, przestrzegania przepisów w zakresie ich ochrony oraz prawidłowości prowadzenia postępowań sprawdzających przez pełnomocnika ochrony w przedziale czasowym od 1 czerwca 2008 r. do 14 lutego 2014 r. W ramach prowadzenia zwykłych postępowań sprawdzających przez pełnomocnika ochrony oraz zastępców pełnomocnika w Ministerstwie poprzednia kontrola ABW ustaliła, że akta zakończonych postępowań stanowiły ponumerowane i przesnurowane zbiory, obejmujące dokumentację potwierdzającą czynności wykonywane w ramach postępowań sprawdzających odnoszące się do kilku lub kilkunastu osób. Dlatego też, w wystąpieniu pokontrolnym, które przekazano Ministrowi Sprawiedliwości wskazano, że zakończone akta zwykłych postępowań sprawdzających powinny stanowić wyodrębniony zbiór logicznie i chronologicznie ułożonych dokumentów, przeszytych i ponumerowanych, zakładanych odrębnie dla każdej osoby objętej przedmiotową procedurą.

Kontrolerzy ABW stwierdzili, że kontrolowana jednostka zastosowała się do zaleceń ABW w zakresie postępowania z dokumentacją wchodzącą w skład okazanych kontrolerom akt postępowania sprawdzającego. Powyższe ustalenie nie dotyczy sposobu procedowania z dokumentacją zgromadzoną w ramach postępowań sprawdzających przeprowadzonych w 2019 r. W piśmie z dnia 10 czerwca 2019 r., w którym naczelnik Wojciech Konopka informuje dyrektora Biura Ochrony Tomasza Karczewskiego o stwierdzeniu braku tej dokumentacji, wskazano m.in.: *„(...) Od chwili rozpoczęcia postępowania dokumenty gromadzone są sukcesywnie w dedykowanym segregatorze (jedna osoba-jedna koszulka), znajdującym się wraz z wieloma innymi segregatorami w jednej zamykanej szafie, stojącej w pomieszczeniu 536b. (...) Zbiory dokumentów, po wydaniu poświadczenia bezpieczeństwa, oczekują na ukończenie w postaci akt (jedna osoba – jedno akta – jedna teczka), co polega na wybraniu odpowiednich egzemplarzy dokumentów ze zbioru, dołączeniu kopii zaświadczenia o odbyciu szkolenia, opatrzeniu spisem, zszytciu oraz umieszczeniu w osobnych teczkach aktowych, które podlegają rejestracji i oznaczaniu.(...)”*

(Akta kontroli, str. 92-96)

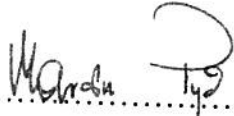
Kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej, na podstawie § 17 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie przygotowania i przeprowadzania kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnych (Dz. U. Nr 93 poz. 541), przysługuje prawo zgłoszenia kontrolerom ABW, w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń, co do ustaleń zawartych w protokole.

W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń przez kontrolerów ABW kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje z mocy § 17 ust. 5 ww. rozporządzenia prawo zgłoszenia, w terminie 7 dni od daty otrzymania stanowiska, o którym mowa w § 17 ust. 4 ww. rozporządzenia, umotywowanych zastrzeżeń do Szefa ABW.

Zgodnie z treścią § 18 ww. rozporządzenia, kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej ma prawo odmowy podpisania protokołu kontroli z jednoczesnym obowiązkiem złożenia w ciągu 7 dni od dnia jego otrzymania, pisemnego wyjaśnienia dotyczącego przyczyn odmowy. W przypadku złożenia zastrzeżeń, termin do złożenia wyjaśnienia o odmowie podpisania protokołu liczy się od dnia otrzymania stanowiska w sprawie rozpatrzenia tych zastrzeżeń.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

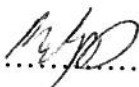
Kontrolujący

.....

pplk Marcin Pyć

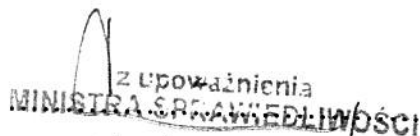

.....

mjr Katarzyna Luba

.....

kpt. Dariusz Matys

Kierownik jednostki organizacyjnej

Z UPoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

(pieczęć, podpis i data)

Michał Wójcik
Sekretarz Stanu

Wykonano w 2 egzemplarzach

Egz. nr 1 – Ministerstwo Sprawiedliwości

Egz. nr 2 – akta kontroli

Wyk.: 7187/7520/9100